

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
sekcia médií, audiovizízie a autorského práva
odbor autorského práva a kinematografie

V Ý K L A D Z Á K O N A

č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom
(autorský zákon) v znení neskorších predpisov

Úplne znenie vykladaných ustanovení

§ 5 ods. 2

Audiovizuálne dielo je dielo, ktoré je vnímateľné prostredníctvom technického zariadenia ako rad súvisiacich obrazov, či už sprevádzaných zvukom, alebo nie, ak je určené na uvádzanie na verejnosti; originálom audiovizuálneho diela je prvý zvukovo-obrazový záznam tohto diela určený na uvádzanie na verejnosti. Za spoluautorov tohto diela sa považujú najmä hlavný režisér, autor scenára, autor dialógov a autor hudby, ktorá bola vytvorená osobitne pre toto dielo.

§ 5 ods. 24

Zvukovo-obrazový záznam je záznam zvukov aj obrazov, ktoré sú vnímateľné sluchom aj zrakom bez ohľadu na to, akým spôsobom a na akom nosiči sa tieto zvuky a obrázky zaznamenávajú.

Výklad

Právny režim **audiovizuálneho diela** je v platnom autorskom zákone upravený najmä v ustanoveniach § 5 ods. 2 a § 55 AZ. Audiovizuálne dielo ako predmet autorského práva je nevyhnutné odlišovať od **zvukovo-obrazového záznamu** (§ 5 ods. 24 AZ), čo vyplýva priamo z ich legálnych definícií, ako aj z obsahu práv, ktoré sa na tieto predmety upínajú. Kým k audiovizuálnemu dielu sa viažu práva osobnostné i majetkové, k zvukovo-obrazovému záznamu vznikajú jeho výrobcovi len výlučné majetkové práva.

Prepojenie týchto dvoch nehmotných statkov je však nevyhnutné, čo vyplýva už priamo zo samotnej legálnej definície audiovizuálneho diela (ide o *dielo, ktoré je vnímateľné prostredníctvom technického zariadenia*). Podstatou výroby audiovizuálneho diela je práve hospodárska činnosť smerujúca k oprávnenému prvému hmotnému zachyteniu audiovizuálneho diela na jeho hmotný podklad – na záznam (fixácia doňho). Prvým záznamom audiovizuálneho diela sa rozumie jeho prvé audiovizuálne zachytenie na hmotný podklad. Podľa § 5 ods. 2, za bodkočiarkou AZ, *originálom audiovizuálneho diela je prvý zvukovo-obrazový záznam tohto diela určený na uvádzanie na verejnosti*.

Pokiaľ ide o **subjekty** práv k audiovizuálnemu dielu a k zvukovo-obrazovému záznamu, máme na zreteli najmä **autora**, resp. spoluautorov audiovizuálneho diela, **výrobca originálu audiovizuálneho diela a výrobcu zvukovo-obrazového záznamu**.

Čo sa týka pojmu **producent** / producent audiovizuálneho diela / filmový producent, platný autorský zákon takýto pojem nepozná ani nereguluje. V zmysle komunitárneho práva sa však za producenta považuje výrobca prvého záznamu audiovizuálneho diela. Európske smernice priamo priznávajú výrobcovi prvého záznamu filmu (angl. *producer*) vo vzťahu k originálu a rozmnoženinám jeho filmu niektoré výlučné práva (napr. výlučné právo na nájom a vypožičanie v zmysle čl. 3 smernice 2006/115/ES, právo na rozširovanie v zmysle čl. 9 smernice 2006/115/ES, právo na rozmnožovanie v zmysle čl. 2 smernice 2001/29/ES, právo na verejný prenos a na sprístupňovanie verejnosti v zmysle čl. 3 smernice 2001/29/ES a pod.).

Podobne tiež z ustanovenia § 2 ods. 15 audiovizuálneho zákona (z. č. 343/2007 Z. z.) vyplýva, že *výrobca audiovizuálneho diela (producent) je osoba, ktorá iniciovala alebo zabezpečila jeho konečné vyhotovenie.*

Čo sa týka vzťahu výrobcu originálu audiovizuálneho diela a výrobcu zvukovo-obrazového záznamu tohto diela, ten je upravený v ustanovení § 5 ods. 20 za bodkočiarkou AZ, podľa ktorého *výrobca originálu audiovizuálneho diela je výrobcom zvukovo-obrazového záznamu tohto diela.* Na rozdiel napríklad od českej autorskoprávnej úpravy, kde neplatí žiadna legálna definícia výrobcu originálu audiovizuálneho diela ani jeho legálna fikcia, v slovenskom autorskom zákone tento pojem teda upravený je.

Vychádzajúc z ustanovenia § 55 AZ autor audiovizuálneho diela nevykonáva všetky osobnostné a majetkové práva, ale, *ak nie je dohodnuté inak, majetkové práva autorov k audiovizuálnemu dielu vykonáva výrobca originálu audiovizuálneho diela*, ak sú splnené všetky zákonné predpoklady.

V danom ustanovení je teda zakotvený zákonný výkon majetkových autorských práv. Tento režim zodpovedá možným spôsobom zákonnej úpravy filmového diela v národných poriadkoch podľa Bernského dohovoru (čl. 14bis BD) a uplatňuje sa v niekoľkých európskych právnych poriadkoch.

Ako vyplýva i z dôvodovej správy k novele AZ (zákon č. 84/2007 Z. z.) *v kontexte ochrany investícií výrobcu originálu audiovizuálneho diela (prvý záznam / master) sa dispozitívne ustanovuje, že výrobca originálu audiovizuálneho diela vykonáva majetkové práva (t. z. že medzi autorom a výrobcom možno dohodou právo výkonu vylúčiť resp. si upraviť podrobnosti právneho pomeru), avšak len za predpokladu, že získal písomný súhlas autorov na vyhotovenie originálu audiovizuálneho diela; výrobcovi originálu audiovizuálneho diela ako výrobcovi originálu zvukovo-obrazového záznamu zákon priznáva aj vlastné práva (§ 66 platného AZ).*

Ustanovenie § 66 AZ upravuje majetkové práva výrobcu zvukovo-obrazového záznamu. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje na všetkých výrobcov zvukovo-obrazových záznamov, ktorí spĺňajú predpoklady legálnej definície upravenej v ustanovení § 5 ods. 20 AZ.

* * * * *

zverejnené dňa 12. novembra 2008